

UJEDINJENI ŽELEZNIČAR

LETO I.

Izhaja dvakrat na
mesec.

Naročnina četrt-
letno 12 dinarjev.

Uredništvo in
upravnništvo:
Ljubljana,
Karla Marksa trg 2
(prej Turjaški trg)
kamor naj se tudi
pošiljajo rokopisi.

Stev. 15.

Pot našega strokovnega gibanja.

Ujedinjenje. — Strankarska neodvisnost. — Med mase.

S kongresom strokovnega ujedinjenja v Beogradu 10.—12. in 24. in 25. oktobra l. l. se je začela v Jugoslaviji doba ujedinjevanja strokovnih organizacij. En del bivših neodvisnih strokovnih organizacij na jugu je ostal, po lastni želji in po volji voditeljev, ki so imeli samo na jeziku ujedinjenje, v resnici so se ga pa bali in mu bili sovražni, je ostal izven novoustvarjene „Združene Delavske Strokovne Zveze Jugoslavije“. Z božičnim strokovnim kongresom v Ljubljani je izvršeno ujedinjenje obeh, prej razdvojenih razrednih strokovnih pokretov v „URSSJ“ (ZDSZJ).

Od tega časa do danes se je mnogo govorilo o tem ujedinjenju. Psovalo se ga, da je komedija, da ni pravo ujedinjenje, in ljudje, ki jim je bilo ujedinjenje trn v peti, so se tolkli po prsih in skrivaj poskušali rušiti izvršeno ujedinjenje. Da se en del CRSOJ ni hotel ujediti, to se ne da ovrči z nobenim zavijanjem in razlaganjem, ker fakti govorijo drugače. Bila je pač taka gotova politična parola in zato se ni smelo ujediti. Vsaka nova stvar — to je znano in stara resnica — zadene na odpor, pa če je še tako idealno in pravilno zamišljena. Poleg tega pa vsaka nova stvar ni in ne more biti še izkristalizirana tako, kakor nastane po praktični izvršitvi, ko se zagrešeno popravi in zboljšuje. Odpor se pojavlja vedno tam, kjer se boje zgubiti gotove osebe svojo osebno veljavo. Koristi proletariata in pravičnega gibanja so le fraza takim ljudem, s katero skrivajo bojazen po izgubi svoje osebne veljave. Ti ljudje vidijo vedno vse mogoče napake in nevarnosti že v naprej, ter strašijo z njimi lahko-verne.

Ali delavstvo je šlo preko njih. Pustilo jih je za seboj in komaj so se zavedli tega, so bili že daleč zadaj. Zato je bilo treba hiteti in hitro spremeniti taktiko in dati drugo parolo. In čez noč je postalo to, kar se je prej proklinjalo in psovalo, koristno in pravilno, potrebno in pohvalno. Tu in tam je treba še malo pokritizirati, seveda, malo še ozmerjati, da se ne opazi umik, v celoti ga pozdraviti in skušati prevzeti to gibanje v svoje neproduktivne roke.

Mi vsi vemo, da ujedinjenje ni bilo popolno, da še treba delati na njem. Precejšnje število delavcev ročnih in duševnih je še v drugih strankarskih strokovnih organizacijah. To treba odstraniti, ker te organizacije ovirajo ekonomsko borbo delavstva in po večini igrajo stavkokazno ulogo — ker služijo svojim strankam, ne pa delavstvu. Ali to se ne odstrani s kričanjem, da ujedinjenje ni popolno, da je ono komedija, in s tem, da s kritiko, ki jo narekuje zloba, še to, kar je ustvarjeno, hočejo pokazati v karikaturi in tako odvrniti delavstvo od ujedinjenja.

Že ujedinjene strokovne organizacije morajo delati vztrajno, dokazovati

pogubnost strankarskih strokovnih organizacij za delavstvo in njih članstvo prepričati, da delavec spada k delavcem in ne h gospodi, da delojemalec ima sodruga in sotrpina le v delojemalcu. Članstvo teh strankarskih organizacij se da privabiti v ujedinjene strokovne organizacije le edino na ta način, ako se neomajano ostane pri principu strankarske neodvisnosti, t. j. pri principu in sklepu kongresa ujedinjenja. Ta princip so najbolje razumeli tipografi in železničarji, ki imajo faktično eno organizacijo in kateri pripadajo člani ne samo leve in desne proletarske grupacije nego tudi raznih drugih kategorijskih železničarskih društev. Nam železničarjem predbacivajo oportunitizem in to tisti, ki ne pojmujejo današnjih nalog strokovnega gibanja. Vendar nam je uspelo, da s pravilno taktiko ustvarimo najmočnejšo strokovno zvezo, ki bo sposobna, da ščiti naše interese.

Primer železničarjev je najbolje pokazal, da je mogoče v enotno organizacijo pridobiti delavstvo vsakovrstne strankarske orientacije, ako se vodi nezavisna strokovna politika in če se temu delavstvu zna približati s pravilno taktiko. Kajti delavec v strokovni organizaciji na prvem mestu išče materialne koristi, katerih mu strankina organizacija ne more dati. Edino pravo geslo je: „Ena industrija ali delavnica — ena strokovna organizacija.“ Uresničenje tega gesla edino lahko popravi materialni položaj delavca. In vsak tisti, ki danes misli, da je „Ujedinjeni Savez Železničarjev Jugoslavije“ in „URSSJ“, v katerem je USŽJ včlanjen kot v svoji vrhovni strokovni instanci, samo organizacija za leve in desne socialiste, ta nepravilno in pogrešno razumeva to geslo. Ker tudi delavci, ki so danes pod meščanskim vplivom, je treba pripeljati v ujedinjene strokovne organizacije, ne da bi zahteval ali bil predpogoj, da se že takoj v naprej izrečejo za razredno borbo. Naj se najprej organizirajo, a potem bodo že sami, počasi postali pristaši marksizma, ko bodo videli borbo organizacije za koristi članstva in proletariata sploh in niti ne bodo zapazili ta prehod. Saj je vendar Marks sam rekel, da so strokovne organizacije šola socializma.

Nepregledno je število delavstva, ki je danes politično popolnoma mrtvo. Politično mrtvilo med njimi vlada samo zato, ker se jim je medsebojno psovovanje in obrekovanje voditeljev ogabilo in ne vidijo nobenega izhoda iz te politične gnojnice. Ali ti delavci bi se vrnili zopet v gibanje ko uvidijo, da so ujedinjene strokovne organizacije v resnici enotne in strankarsko neodvisne, in to ne samo v besedah, nego tudi po programu in pri delu.

Konsolidacijo pokreta, ki bo sposoben za borbo še le tedaj, ko bo v njem večina delavstva, zavedno ali nezavedno, ovirajo tisti kratkovidni partizani, ki žele in streme za tem, da bodo ujedinjene strokovne organizacije pod njihovim vplivom.

Strokovne organizacije ne smejo biti poprišče medsebojne politične borbe.

Reformizem, komunizem, boljše-

razčistijo račune na političnem terenu borbe. V strokovni organizaciji pa morajo vsi delavci desnega in levega marksističnega pravca složno delati na to, da ustavijo na široki podlagi močan strokovni pokret, ki bo sposoben voditi ekonomsko borbo proti složnemu razredu delodajalcev.

Prva potreba danes še slabega ujedinjenega strokovnega pokreta je, da vrši propagando in agitacijo med neorganizirano večino delavstva. To agitacijo treba vezati na neobhodne potrebe vsakdanjega praktičnega življenja: delovni čas, akordno delo, mezde, točno izplačevanje mezd, davki, stanovanjsko vprašanje in drugo. Edino iz teh potreb vznikla agitacija bo prinesla uspehe ujedinjenim strokovnim organizacijam in jih približala masam.

Pri nas so dosedaj delavski pokret rušili politična nezrelost, pomanjkanje resnih voditeljev, sposobnih za pravilno agitacijo in praktično delo in pa iz te politične nezrelosti in nesposobnosti (pri nekaterih celo domišljija o svojih sposobnostih) izvirajoča nestrpnost. To je pošast delavskega gibanja minulih let.

Vse strankarsko zagrizene sodruge, ki delavstvu žele dobro, opominjamo na to, da je socializem brez mas samo evangelij s sedmimi pečati.

Treba k masam. Mase treba organizirati. Mas pa ne bomo nikdar organizirali, ako sta na vsakem strokovnem sestanku ali shodu nastopala po dva nasprotna si strankarska govornika ter se psovala mesto da bi delavstvu govorila o dnevnih vprašanjih, ki bičajo njihove rodbine.

Delavstvo je v letih „Obznane“ zapustilo organizacije samo zato, ker so jih vse branile samo z večnimi in abstraktnimi resolucijami.

Vprašanje kruha je izhodna točka vsake razredne in politične borbe. Na to vprašanje morajo odgovarjati strokovne organizacije. To je pa mogoče edino le na podlagi popolne enotnosti.

Sodrugi, delajte za to enotnost!

Tolovajski napad Orjuna na železničarje.

Ko so se vračali ljubljanski in mariborski železničarji iz proslave 20 letnice v Ptuj, mirno in disciplinirano, so na postaji v Ptuj zagrešili „Orli“ s svojo godbo prvo netaktnost. Oni so namreč pozdravili odhajajoče Orle z godbo, ko je ta nehala igrati, pa je železničarsko pevsko društvo se poslovilo od ptujskih sodrugov z „Delavskim pozdravom“.

Godba Orla pa je takoj, ko so začeli peti „Delavski pozdrav“, posegla vmes in začela igrati nek glasen komad in s tem pokazala, da ne pozna nobenega takta.

Železničarji so se pokorili ukazom rediteljev ter odšli v svoje vozove. Prišedši v Pragersko so izstopili in naleteli na peronu na gručo orjunašev, ki je tam vpila in sprejela železničarje s klici: „To so komunisti, boljšeвики, potrgajmo jim rudeče trake“ in na poziv enega železničarja, da naj drži jezik za zobmi, je nek orjunaš takoj skočil na dotičnega, ga udaril v obraz in pričel

daviti, ostali orjunaši so pa pomenljivo posegali v žepe.

Tudi tu so se železničarji disciplinirano pokorili rediteljem, se odstranili in odšli v vozove, sodrugi od mariborske godbe pa so bili na milost in nemilost prepuščeni orjunašem, ki so iz mariborskega vlaka tulili in vpili ter pri tem rabili izraze: švabske k... v Mariboru se vidimo, tam bomo obračunali — in slično.

Na Teznu so podivjani orjunaši zahtevali z revolverji v rokah od žensk, da odstranijo okraske iz vozov; ko tega te niso naredile, je eden (dobro poznan) orjunaš začel streljati proti vlakcu, kar je povzročilo paniko in izpostavilo občinstvo v smrtno nevarnost.

Kljub temu je službujoči uradnik dal znamenje za odhod vlaka in tako prepuštil potujoče na milost in nemilost njih usodi, mesto da bi pozval žandarmerijo.

Na mariborski postaji so orjunaši pred očmi varnostne straže pretepli prvega železničarja, med tem ko je varnostna straža odpeljala na stražnico našega zaupnika, ki je zahteval posredovanje, ter ga tam legitimirala, orjunaše pa pustila neovirano oditi.

Ponoči so sledili nadaljni napadi ter je gruča orjunašev na primer pred kavarno pred policajem in policijskim uradnikom napadla enega od godcev železničarske godbe, ga pretepla do nezvesti in mu popolnoma uničila inštrument ter mirno gledala, ko je stražnik držal godca za roko, da mu da orjunaš še zadnji udarec.

Ogorčenost med železničarji je dosegla višek in javno vprašamo politično oblast, ali smo proglašeni za vogelfrei kot hajduki, da se nas lahko neovirano napada in pobija, ali so morda celo na naše glave razpisane nagrade?

Kaj rode taki nastopi varnostnih organov, so jasno pokazali zadnji ljubljanski dogodki, ko se je v srcu Ljubljane razvila med Orjuno in policijo prava bitka, kjer je obležalo več težko ranjenih.

Radi mariborskih dogodkov zahtevamo najstrožjo preiskavo in kaznovanje krivcev.

Pokrajinska konferenca USŽJ v Zagrebu.

Za nedeljo dne 26. junija 1926 sklicana pokrajinska konferenca za zagrebški sekretariat se je pretvorila v konferenco zastopnikov iz cele države, saj so bili poleg centralne uprave in zastopnikov iz Ljubljane in Maribora prisotni še zastopniki iz Zagreba, Samobora, Siska, Indije, Bjelovara, Beograda, Niša, Sarajeva in drugih centrov.

Konferenco je otvoril s. Korene s pozdravom vsem prisotnim, zlasti zastopnikom radniške komore in Ujedinjenega radniškega sindikalnega saveza, nakar se je izvolilo predsedstvo ter je nadalje predsedoval s. Drupučić iz Siska.

Zanimivo poročilo o dosedanjem delu je podal s. Pongračić, naštevajoč številne intervencije, ki so se izvršile pri zagrebški direkciji in v Beogradu, od katerih je sedem popolnoma uspelo. Nadalje je podal statistiko o razvoju organizacije,

novih pristopih in novih podružnicah, nakar je podal s. Kmet blagajniško in obenem likvidacijsko poročilo. Oba poročila sta bila soglasno sprejeta z naslednjo resolucijo:

Oblasna konferencija delegata USZJ, održana 27. juna 1926 u Zagrebu, nakon saslušanja ispravnog izvještaja o izvršenom Ujedinjenju klasnoborbenih željezničarskih organizacija, djelatnosti Oblasnog Sekretarijata te stanja pojedinih organizacija i podružnica sa zadovoljstvom konstatuje:

a) Da je izvršeno ujedinjenje vrlo povoljno djelovalo na ojačanje i napredovanje klasnog željezničarskog pokreta, a štete od toga imali su redom svi njegovi neprijatelji; da je izvršenim ujedinjenjem kod velikog dijela željezničara opet povraćena vjera u neodlunu potrebu klasne organizacije i klasne borbe, da bi se postigli dobri i trajni uspjesi.

b) Da je djelatnost Oblasnog Sekretarijata bila živa i besprikorna kao u oblasti dizanja i jačanja mjesnih organizacija i povjereništva, tako i u oblasti zaštite moralnih i materijalnih interesa sviju članova, koji su se za takovu zaštitu prijavili.

Konstatujući prednje — Konferencija ističe neodložnu potrebu, da se u ovoj oblasti dosadnji rad nastavi sa istim marom i u budućnosti. Samo ljubav i potpuna predanost borbi za postignuće boljeg života i kulturno napredovanje obespravljenih i osiromašelih željezničara dat će nam autoritet i pristaše — i povećati našu snagu. Pored dužnosti i rada datih Pravilima, Pravilnikom i kongresnim zaključcima — Oblasna Konferencija daje u naročiti zadatak Oblasnom Odboru, Odborima sviju podružnicu i povjereništva, svima funkcionerima i svima članovima još slijedeće dužnosti:

1. Da putem štampe savezne i drugarskih saveza, putem cirkulara i pisama, te putem prigodnih letaka budu u čim užoj međusobnoj vezi, te ovim putem djeluju na još nesvjesne i neorganizovane željezničare, kako bi ih se za klasni željezničarski pokret pridobilo.

2. Da se iznadje tehnička i finansijska mogućnost, da se poveća dosadnji obim oblasnog organa, ili da se njegovo izlaženje poveća na dva puta mjesečno. Ako je za sada jedno i drugo nemoguće, da se po važnijim pitanjima i u shodnom vremenu izdavaju povremeni agitacioni letaci.

3. Da se rad u Sekretarijatu i podružnicama svede tamo, da će se održavati čim više dobro pripremljenih agitacionih i javnih skupština i sastanaka, na kojima treba glavnu pažnju posvećivati pravilnom klasnom vaspitanju članova, kritici teškog moralnog i materialnog položaja željezničkog osoblja, te razglašavanju sviju protivnika ujedinjenog klasnog željezničarskog pokreta.

4. Da se nastavi sa sazivanjem naročitih stručnih oblasnih konferencija pojedinih sekcija, a naročito da se posvećuje razvitku sekcije radioničkog i ložioničkog, vlakopravnog, pružnog te staničnog osoblja. Naročitu pažnju treba posvetiti organizovanju stručnog osoblja, kojeg predstavnik neka smatraju to svojim glavnim zadatcima.

5. Oblasni Sekretarijat kao i sve podružnice treba, da podržavaju čim uže veze sa organizacijama URSSJ, a naročito treba aktivno saradjevati u svim MMO i Oblasnim odborima, kako bi time bila manifestovana naša zajednica sa ostalom radničkom klasom, a isto tako bila i crpljena pomoć za vlastito jačanje.

6. Da se najaktivnije saradjuje u svim predstavničkim tijelima Radničkih Komora i nastoji, da uticaj i autoritet ovih institucija budu općom snagom radničkog pokreta podignuti, kako bi prema njima i željezničke uprave popravile svoje dosadanje obnošenje.

K točki stanje organizacije je poročal s. Pongračić, pri točki položaj željezničarskega osoblja pa se je vnela izžrpna debata, v katero so posegli skoro vsi delegati in se je končno soglasno sklenilo sprejeti resolucijo, ki je bila že osvojena na sarajevski konferenci, izpopolnjeno spristavkom glede podaljšanja nestalnosti.

Končno je bil izvoljen naslednji pokrajinski odbor:

Korene Franjo, predsednik,
Klokočevnik Drago, podpredsednik,
Brlić Gjuro, zapisnikar,
Lušetić Avgust, blagajnik, vsi v Zagrebu.

Odborniki:

Žulj Josip, Miholić Adam, Biban Anton, Hauž Blaž, Kmet Franjo, vsi iz Zagreba, Baranja Ivan, Bjelovar, Droupučić Franjo,

Sisak, Dekanić Josip, Brod, Veselinović Mile, Indijija, Milovan Raković, Niš.

Konferenco, ki je trajala od 9. ure do 3. ure popoldne, je zaključil s. Droupučić s pozivom na delo za širjenje organizacije, za jačanje razredne zavesti s klicem:

Živel Ujedinjeni savez žel. Jugoslavije!
Živela razredna borba!

Zlati časi za železničarje!

V Mariboru se je na iniciativo radičevcev osnovala nova strokovna organizacija in sicer „Slovenska delavska zveza“, na katere ustanovitvi je govoril radičevski poslanec Trujar, ki je žel „vsesplošno in oduševljeno odobravanje“.

V odbor so bili izvoljeni naslednji železničarji:

Ivan Klemen, ključavničar,
Simon Merkuš, kurjač,
Anton Pajman, „
Lojze Luc, „
Raven Jurij, „
Franc Šušteršič, železničar,
Franc Ivanuša, mizar

in še nekaj drugih.

Gospodje ustanovitelji! Ali mislite, da je slovenski delavec še tako neumen, da bo sledil medenim besedam političarjev, ki ga rabijo le ob času volitev? Gospodje radičevci — roke proč od slovenskega delavstva!

Gospod Trujar in gospodje izvoljeni v odbor odgovorite nam na sledeča vprašanja:

1. Kdo je podaljšal nestalnost vseh železničarjev še za nadaljna tri leta? Ali niso za to glasovali radičevci?

2. Kdo pripravlja in obeta železničarjem obširno redukcijo, češ da so osebni izdatki preveliki?

3. Kdo dela na izjednačenju davkov v tej smeri, da plačaj delavec 2 do 3% od svojega zaslužka, kapitalist pa le 2 do 12% od čistega dobička?

4. Kdaj naj bi po mnenju Vašega vrhovnega voditelja državni nameščenci smeli dobiti pravo na pokojnino?

5. Kdo je odvzel vsem delavcem, ki vrše eksekutivno službo na sistemiziranih mestih, 20% eksekutivno doklado?

Prihodnjič bomo stavili nova vprašanja, ko bode te na te odgovorili.

Ti slovenski železničar pa stavi gospodom, ko pridejo k tebi agitirat, gornja vprašanja ter jim odgovori:

Za me je mesto le v razredno bojovni železničarski organizaciji.

Konstatacija.

„Jugoslovanski železničar“ je prinesel v zadnji številki par navadnih laži, da premoti svoje bralce.

1. Navadna laž je, da so delegati Saveza za glavno skupščino bolniške blagajne sami činovniki II, III in zvaniki, a noben pa ni delavec; resnica pa je, da so ss.: Kitek činovnik II., Kovač, vlakovodja, činovnik III. kategorije, Baraga, progovni čuvaj, zvaniki II. kategorije, Krajnik, kotlar — torej delavec, Bahun, sklad. delavec, torej tudi delavec.

2. Navadna laž je, da naši predlogi niso prišli na razpravo, ker jih noben od sodrugov ni čital, resnica pa je, da je s. Kovač in s. Bahun zahteval, da se čitajo naši predlogi in o njih razpravljaj, Vi pa kot večina ste odločili, da je to nepotrebno, ker boste itak izdelali nov pravilnik, ki bo vse uredil.

Pišite raje resnico in sicer resnico o delu novega centralnega upravnega odbora, ki je popolnoma v rokah „Udruženja jugosl. nacionalnih železničarjev“ in nam je v teku dveh mesecev prinesel že cel kup dobrot.

Popravkov pa Vam ne bomo pošiljali, ker bi v tem slučaju v Vašem strokovnem glasilu zmanjkalo prostora za inserate, ki so jako poučni za Vaše člane ter Vas rešijo iz zadrege, da ni treba preveč pisati o pritožbah železničarjev in se s tem zameri upravi.

Danes Vam povemo še to, da ne bomo več odgovarjali na slične laži, kot so zgornje, ker nam je prostor predragocen in ga hočemo porabiti za strokovno delo.

Pika.

Če zagleda osel leva...

Osmi kongres zveze jug. železničarjev je pokazal „na zunaj moč in disciplino in na znotraj enotnost“, pravi „Jugoslov. železničar“.

Ministerstvo pa je spoštuječ to moč in upoštevajoč burne pozdrave g. Popoviču, razne brzojavke in navdušeno ploskanje:

1. podaljšalo nestalnost vseh nastavljenecv za tri leta,

2. odvzelo 20 odst. eksekutivno doklado vsem delavcem, ki vrše eksekutivno službo na eksekutivnih mestih,

3. zagrozilo in se resno pripravlja na redukcijo,

4. ne dovoli izredne skupščine bolniške blagajne.

Še nekaj takih kongresov in take moči, pa bomo železničarji dobili še rinke v nos, na katerih nas bodo vodili.

„Hoteli smo špionirati povsod, motiti obhod in kongres, navajate!

Ali si ne znate pomagati drugače kot z lažjo? Ali je špionaža, ako stojimo na peronu in gledamo „prihajajoče mase“?

Zakaj pa niste izposlovali poleg izrednih dopustov in posebnih vlakov še odlok od g. ministra, da sme priti na peron in ostati ta dan v Ljubljani le član Vaše organizacije?

Kdo je hotel motiti obhod?

Na kongresu pa je bilo več naših sodrugov, ki so hoteli videti Vaše delo. — Vaši olikani reditelji so dva naša sodruga (Ogrina in Siarda) vrgli ven in pri tem se je zlasti odlikoval dotični južni Vaš tovariš v uniformi, rabeč vljudne izraze: jeb... Ker pa' pri nas nimamo nikakih tajnosti in polagamo javno obračun pred vsemi železničarji, povabimo že danes Vašega poročevalca na naš II. kongres, ki se bo vršil o Binkoštih 1927.

Zaključimo polemiko z Vami, ker je škoda za papir; zaključimo jo z besedami: Mi vstajamo — a Vas je strah!

Iz intervencij.

A. Premikalno osoblje. Na našo intervencijo glede všteta let eksekutivne službe premikačev bivšega inšpektorata od 1. januarja 1914 (ker jim je prevedbena komisija računala tudi po tem datumu napredovanje le vsaki tri leti mesto po 21/3) ter uvrstitve nadpremikačev in premikalnih paznikov v I. kategorijo zvanikov, smo svoječasno dobili ustmene obljube, da bo to direkcija izvršila, čim dobi pozitivne razsodbe drž. sveta. — Ker so te razsodbe že prišle, smo vložili ponovno intervencijo, da direkcija izvrši svoje obljube, na katero pa smo dobili naslednji odgovor:

Štev. 67.281-26.

Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije
Centrala, Ljubljana.

Na Vašo spomenico z dne 16. V. 1926 predloženo pod štev. 169 glede štetja eksekutivne službe premikalnemu osoblju bivšega inšpektorata drž. žel. v Ljubljani naknadno od 1. januarja 1914 11/3kratno v napredovanje in pokojnino, se Vam sporoča, da podpisani direkciji ni dana možnost v svrhu popravka prevedbe potrebno ukreniti. V danih primerih bi bilo smoteno edinole ako so se prizadebi poslužili v predpisanim roku prava pritožbe v smislu čl. 198 zakona o drž. prom. osoblju. Za pospešitev teh ev. vloženih pritožb pa direkcija ni poklicana tudi ji ni znano, kdo od navedenih se je pritožil.

Direkcija pa bo v splošnem ob priliki predlogov za višje položajne plače in kategorije upoštevala v okviru budgetne možnosti tudi premikalno osoblje.

Direktor: Dr. Borko.

Vse prizadeto premikalno osoblje (Ljubljana gor. kol., Jesenice, Novomesto) opozarjamo, da se tokom prihodnje tedna zglase pri svojem zaupniku v podružnici, da dobe točne direktive in formulare na podlagi katerih bodo naredili vloge na ministra saobračaja. Ako rabi te formulare tudi kaka podružnica iz prog južne železnice, naj se obrne na centralo.

B. Vlakospremno osoblje. 1. Na intervencijo radi izplačila kilometraže za mesec marc 1926 v Sisku in nekaterih drugih postajah zagrebške direkcije, je ta dala odgovor, da se izplačilo ni moglo izvršiti, ker je zmanjkalo kredita za lansko budžetsko leto ter se je sedaj zahteval naknadni kredit. Cel odgovor pride v hrvaškem „U. Z.“ 2. Intervencija za uvrstitev vlakovodij v III. kategorijo činovnikov.

Na to intervencijo smo dobili naslednji odgovor:

Štev. III. 203/243-26.

Postaja Ljubljana gor. kol.

Obvestite zastopnike-vlakovodje-činovnike III. kategorije Sadel in Mravlje-ta, da vlakovodje zvaniki I. kategorije Hladnik Ivan, Ovser Ivan in Žnidarić Ludvik nimajo predpisane izobrazbe za III. kategorijo uradnikov, vsled česar se jih ne mere prevesti v III. kategorijo. Načelnik Saobračajnega odeljenja Benedik I. r.

O več lokalnih intervencijah smo obvestili prizadete pismenim potom.

C. Kurilniški pomožni delavci. Na intervencijo radi povišanja urnih plač premogarjem, pepelarjem v Novemestu, Jesenicah smo dobili odgovor, da se povišanje urnih plač radi malih kreditov ne more izvesti ter da se čaka na novi delavski pravilnik, ki bo definitivno reguliral plače.

D. Progovni delavci. Na intervencijo radi pošiljanja delavcev v slučaju slabega vremena domov, še nimamo odgovora. Na intervencijo radi zopetnega sprejema 20 progovnih delavcev, ki jih je prog. mojster Grgurič v Sisku neopravičeno odpustil kazenskim potom (ker jim je pri razkladanju kamenja par kamnov padlo v Kulpo) smo dobili od direkcije Zagreb in ministerstva saobračaja pozitiven odgovor ter je 18 delavcev že zopet nastopilo službo. Proti Grguriču je uvedena disciplinska preiskava in upamo, da bo šel iz Siska.

E. Sekcija profesionistov. Na intervencijo glede izplačila čezurnega dela onim profesionistom kur. Lb. I, ki so čezurno delali po nalogu vodstva kurilnice, a jim je direkcija čezurno delo črtala, še nimamo odgovora.

Enako še ni definitivnega rešenja radi znižanja premij, ker je predstava še v Beogradu.

Iz sekcij.

Sekcija strojevodjev.

V kurilnici Lb. I je bilo vedno v praksi, kadar je prišel strojevodja s strojem domov, da je zapisal v popravilno knjigo: namazati parni delitelj, če je bil stroj mrzel ali pran, ker pri dostih strojih v vročem stanju se ne da, ker spušča v mazilni posodi paro. Zato je bil vedno določen ključavničar, ravno tako za stekla vodomercv, če je počil v kurilnici. Ta praksa se je danes nehala v kurilnici in je prišlo vse na rame strojevodjev, in to zato, ker sta g. načelnik in delovodja člana tega feteranskega društva strojevodij. V mirni dobi je imel vsak strojevodja svoj stroj in je to delo vršilo kurilniško osoblje, namreč ključavničar. Danes, ko noben strojevodja nima svojega stroja in ne ve, kdaj bo mrzel ali pran, v drugem slučaju tudi ni po predpisih njegova dolžnost to delo vršiti, so pa v takem stanju parni delitelji, da bi moralo biti vodstvo kurilnice kaznovano, če bi jih pregledala policijska tehnična komisija. Če si noče strojevodja polomiti kosti radi težko idočega parnega delitelja, ga mora namazati sam ob vročem stanju in žrtvovati ene podplate ter riskirati še telesne poškodbe v slučaju nesreče, za katere pa bi se mu sigurno ne priznala nezgoda. Rak rana je to, da so danes velike poškodbe pri vlačilnih napravah; vzrok temu je, ker parni delitelj ne gre lahko in mora strojevodja vs silo porabiti, če hoče spraviti stroj v tek; vsled tega pa nastanejo sunki, ki povzročijo poškodbe. Predvsem je to krivo vodstvo kurilnice, v drugem slučaju pa društvo strojevodij, ki se ne briga za člane, ki se po nepotrebnem kaznujejo. Brigajte se gospodje okoli društva strojevodij za te stvari, ne pa za štrebarstvo, kdo bo vozil brze ali potniške vlake; pokažite značaj kolegijskosti, ne pa nevoščljivosti in denuncianstva, ker to vam daje slabo luč. Kapitalistična družba vas je razdelila v separatistično kategorijsko organizacijo, da postanete verni sluge današnjega režima; in da vas poznajo že od daleč, kateri ste zanesljivi, so vam dali znake, da jih nosite, če vas rabijo, da vas pokličejo v pomoč. Gotovo niso vsi strojevodje taki, to moramo konstatirati, ker zaupniki ne morejo biti vsi, ter ostali v veliki večini kritizirajo čez vodstvo, pravijo, da ni nič vredno, ali pomagati si nočejo ali ne znajo.

Mi pa pravimo, zahtevajte oni, ki ste nezadovoljni, likvidacijo klečeplaznega društva in postanite borci za svoje človeške pravice.

Tudi to vprašanje se tiče društva strojevodij: zakaj ne preskrbite, da se splošno upošteva rang tudi pri brzih in potniških vlakih, in če je kdo kaznovan za malo reč, na primer je naredil nekaj minut zamude, g. načelnik ga je zato odtegnil od osebnih vlakov, strojevodja je bil kaznovan kar tako pavšalno.

Da se napravi tudi v tem oziru red, da bo vsaj določen rok za take strojevodje, ki so radi kazni odtegnjeni od osebnih ali brzih vlakov, da pridejo po tem roku zopet nazaj. To je bilo popreje, radi tega zahtevamo, da bo tudi sedaj.

Sekcija vlakospremnega osoblja.

Radi podaljšanja delovnega časa v turnusih smo vložili na direkcijo nasledno pritožbo:

Direkcija državnih železnic Ljubljana.

Podpisani „Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije“, zastopan po Kovač

Jakobu, vlakovodji činov. III, in Stanko Juriju, činov. II., se v imenu prizadetega vlakospremnega osebja pritožuje proti tamuradnemu odloku z dne 8. maja 1926 opr. št. 33.200/26 radi ukinitve vračunanja v delovni čas po 1 uro po prihodu vlakov v izvendomovnih postajah in 1 uro pripravljenosti pred odhodom v domovno postajo.

S spodbijanim odlokom je direkcija odredila, da se všteje pripravljenost in odpravljenost vlakospremnega osebja v delovni čas le po eno uro v domovni postaji. S tem je prikrajšala vlakospremno osebje faktično kar za dve uri, ker jim ne uračuna niti oddaje niti prevzema vlakov v izvendomovni postaji.

Ta odlok pa se ne zлага z naredbo ministarstva saobračaja z dne 2. junija 1926 št. 8334/I objavljeno v Službenem listu št. 30 pod okr. 327. Ta odreja, da se pri ugotovitvi trajanja delovnega časa mora upoštevati stvarno (faktično) delo. Poleg te okvirne razlage pa še podrobneje naroča, da naj se upošteva ena ura pripravljenosti pred odhodom in ena ura odpravljenosti po zaključku potovanja.

V tem smislu se je delovni čas uračunal od časa, ko je vstopila v veljavo naredba Ministarstva saobračaja iz leta 1920 tja do 1. junija 1926, ko je vstopil v veljavo izpodbijani tamuradni odlok.

Pripravljenost in odpravljenost vlakospremnega osebja po eno uro po prihodu in pred odhodom vlakov je potrebna v izvendomovni postaji ravnotako kakor v domovni postaji. V obeh slučajih je stvarna. Tudi je v obeh slučajih izrečno predpisana kakor se razvidi iz naslednjega:

a) Tamuradni prometni oddelek je odredil z naredbo z dne 27. junija 1921 št. 3099/V objavljeno v št. 27 Službenega lista iz leta 1921 pod št. 342, da mora vlakospremno osebje celotno nastopiti službo najmanj eno uro pred odhodom vlaka.

b) Gospod obratni ravnatelj j. ž. v Ljubljani je z okrožnico št. 37 z dne 24. januarja 1923 št. 8247-V/22 objavljeno v Službenem listu iz leta 1923 št. 5 z dne 3. februarja 1923 odredil, da morajo sprevodniki v končnih postajah pregledati vse vozove, ako ni kak potnik kaj pozabil itd., odnosno, da se ne smejo odstraniti od vlaka dokler niso istega pregledali vozovni pregledniki. Iz tega izhaja, da je služba po prenehanju vožnje faktično podaljšana.

V zgoraj navedeni naredbi ministarstva saobračaja z dne 2. junija 1920 št. 8334/I pa k vsemu temu ni navedena nobena izjema, da bi se oddaja in prevzem vlakov z izvendomovnih postajah ne uračunala v delovni čas. Nasprotno povdarja dotična naredba jako izrazito, da za podlago ugotovitve trajanja dnevne službene dobe služi stvarno (faktično) delo kakor i da se računa po ena ura za pripravljenost in odpravljenost brez ozira v katerikoli postaji, samo, da je delo stvarno. Tamošnji urad je to naredbo tudi upošteval do 1. junija 1926. Ministarstvo saobračaja samo, svoje gorenje cit. naredbe ni preklicalo.

Radi tega podpisani savez predlaga, da tamošnji urad predmetno pritožbo smatra kakor opozoritev ter da izpremeni svoj odlok z dne 8. maja 1926 št. 33200/26 tako, da všteje vlakospremnemu osebju v delovni čas tudi faktično izvršene ter zakonito predpisane ure predaje in prevzema vlakov v izvendomovnih postajah, kakor je to prakticiral do sedaj.

Za slučaj, da bi tamošnji urad ne ugodil tej opozoritvi, pa podpisani predlaga, da se odpošlje predmetno pritožbo Generalni direkciji državnih železnic u Beogradu, ki jo naproša, da reši predmetno pritožbo kakor utok v smislu opozoritve.

Ljubljana, dne 16. junija 1926.

Ko dobimo odgovor, ga bomo priobčili v UŽ.

Bilanca polletnega dela.

A. Gibanje članstva

od 1. januarja 1926 do 1. junija 1926.

Sekretariat	1. I. 1926	Gibanje pri-stop iz-stop	1. VI. 1926	Opomba
Ljubljana	2478	774	122	3140
Zagreb	200	486	36	650
Sarajevo	—	—	—	780
Skupno	2678	1260	158	4570

C. Bilanca šestmesečnega delovanja Saveza Železničarjev Jugoslavije

od 1. decembra 1925 do 31. maja 1926.

Dohodki				Izdatki			
Označba		Din	p	Označba		Din	p
Likvidacija posameznih organizacij in društev:				Izdatki po ujedinenju:			
Strokovna organizacija ŽSPO				Tisk, poština OŽ 19—22, UŽ 1—10, 50.100 izvodov, klišej, risba			
Društvo „Sprevednik“				Tisk, poština Hrv. UŽ 1—3, 4800 izv.			
Dohodki po ujedinenju:				Naročnina uradnih in strok. listov			
16.763 članarin po 11 Din				Centrala, tajništvo, nagrade, plača			
413 „ „ 9 „				Stroški za shode, sestanke, konference			
76 „ „ 8 „				64, širše seje			
248 „ „ 6 „				Delegacije, kongresi Beograd-Zagreb, Ljubljana boln. blagajna			
1.365 vpisnin „ 5 „				Kvota za ITF, URSSJ, Strok. kom.			
28 naročnin UŽ				Stanarina od 1. XI. 25 do 31. V. 26			
Za tiskovni sklad UŽ				Inventar: špirograf, linoleum, slike, poprava zastave, pisal. stroj			
„ OŽ naročnino, SŽJ, Prom. Z., Sprevednik				Tiskovine: 5000 blokov, 5000 pristopnih izjav, 5000 pl. pol, 3000 bl. izp., 5000 kart, 2000 rek. dopis., 1000 ček.			
„ UŽ Hrv. št. 1—3, Savez BHŽ				Pis. potrebnščine, razsvetljava, kurjava			
„ osnutek pragmatike				18 pravovarstev in zastop. pri disc. k.			
„ 35 kongresnih slik ujedinenja				Poština, brzojavke, ček. prist., koleki			
„ kongresne trake				Podpore 28 članom			
„ 49 blokov po 3 Din				Posmrtnine v 13 slučajih			
„ štampljke krajevnih skupin				Koledar 1926, tisk. Merkur in stroški			
„ koledar in inserate l. 1926				Kraj. skupine s potrdilom odtegnile			
„ list US				premalom odračunale			
„ izveštaj od kongresa SU				Darila „Cankar“ in „Svoboda“			
„ 12 majniških izpiskov in 3 član. knjižice duplikat				Za 40 kongresnih slik ujedinenja			
Povračilo krajevnih skupin				Posojila: Delegt. bol. bl., Žel. godbi, „Cankar“, Žel. veselici			
„ posojila: Društvo „Cankar“, vesel. odbor, delegat. boln. blagajne				Razlika za obremenjene fondе			
Razlike obremenjenih fondov				Skupni izdatki			
Skupni dohodki				Stanje blagajne			
Primanjkljaj				Skupaj			
Skupaj				Skupaj			

Ljubljana, dne 31. maja 1926.

Pušnik Martin s. r., blagajnik.

Opomba: V tej bilanci se ni vštela likvidacija „Saveza“ in tudi ne članarina članov „Saveza“ vplačana v decembru, ker se je likvidacija „Saveza“ izvršila s 1. januarjem 1926 in definitivno odobrila na oblasni konferenci 26. junija 1926.

D. Bilanca B. H. Saveza Sarajevo.

Blagajniško poročilo od 1. julija 1925 do 1. aprila 1926.

Predmet		Primitak		Predmet		Izdatek	
		Din	p			Din	p
Saldo 31. VI. 1925		2.300	—	Posmrtnina		1.000	—
Upisnine		1.470	—	Bolesnička potpora		2.450	—
Članarina		35.185	—	Izvanredna potpora		700	—
Dobrovoljni prispevki		55	—	Bezposlene potpore		150	—
Odšteta od Radničke Komore za upotrebu inventara		5.000	—	Strukovni prinosi O. Odboru		1.436	40
Za stari prodani papir		657	50	Ujed. Rad. Sind. Savez. Jug.		2.761	—
Obresti na uloženi novci		295	58	Deležiranje delegata na Kongres U. R. S. S. J. i U. S. S. J.		6.002	—
Ukupno		44.963	08	Agitacija i letaci		2.677	60
				Upravni troškovi		2.203	50
				Novine i biblioteka		1.331	—
				Inventar		300	—
				Subvencija radničkom pjevačkom druš. „Proleteru“		1.800	—
				Stanarina, čišćenje, rasveta		547	—
				Ogrev i posluga		167	—
				Razni izdatci		21.437	58
				Saldo 31. III. 1926			

Iskaz imetka:

Gotovina u blagajni	137 Din
Uložak u banci	21.300 „
Vrednost knjižnice i inventara	289.623 „
Potraživanje inventara	210.377 „
Ukupno	521.437 Din

Sarajevo, 31. marca 1926.

Tajnik: Blagajnik: Predsjednik:
Gjuro Kućinović, m. p. Franjo Grčić, m. p. Nikola Majstorović, m. p.
Za nadzorni odbor predsjednik:
Ivan Marijanović, m. p.

Naše zahteve.

Vnaslednjem priobčimo resolucijo sprejeto na sarajevski in izpopolnjeni na zagrebski konferenci, katero je osvojila tudi plenarna seja USŽJ in katera bo izvršnemu odboru posluzila kot okvir za prireditve velike akcije po celi državi v prvi polovici meseca julija 1926. Zato opozarjamo že danes vse podružnice, funkcionarje ter vse sodruge, da bodo navodila centrale, ki jih dobe prihodnje dni, točno, natančno in popolnoma izvršili. Le od energičnega, enotnega nastopa bo odvisen uspeh. Resolucija se glasi:

Pokrajinska konferenca „USŽJ“ obdržana 27. junija 1926 v Zagrebu po zaslišanju referentov o stanju in položaju železničarskega osebja jednoglasno zaključuje:
U celoti sprejema konstatacije in zahteve, stavljene na konferenci delegatov železničarskega osebja, obdržani dne 22. maja t. l. v Sarajevu ter povdarja potrebo, da za oživotvorenje navedenih zahtev porabimo vse svoje sile.

Konferenca konstatira:
1. Materialni položaj celokupnega železničarskega osebja je popolnoma nezadovoljujoč; male urne plače in prejemki male redne in izredne pridelavnosti daleč zaostajajo za najnujnejšimi dnevnimi potrebami, radi česar največji del železničarjev že skozi več let živi v veliki bedi.
2. Moralna prava so na istem položaju kot materialna. Slab in reakcionaren zakon o prometnem osebju se še slabše in reakcionarneje izjava, a samovoljno postopanje in naredbe zelo pogosto popolnoma ukinjajo vsak obstoj zakona. Dopis generalne direkcije F. O. br. 5956-26 je v pretežni večini odkrit udarec po odredbah zakona.

3. Strankarski, birokratski, nekomercialni način upravljanja naših železnic je imel logično posledico, da se je v pisarnah in upravnih mestih nakopičil velik del neproduktivnega osebja, katero s svojim postopanjem ovira pravilno razvijanje dela, službe in prometa samega. Obenem je v veliko breme železniškemu budžetu, radi česar trpi vse nižje osebje in stavlja neprestano v nevarnost njegova v dolgotrajno službo in zakonom pridobljena ter zagantirana prava.

4. Enako kakor v delovnih in službenih odnosih je osebje istotako izpostavljeno šikanacijam v bolniškem fondu, v katerem se njegova v zakonom zagantirana prava stalno znižujejo, a s tem se zelo pogosto ukinja vsako zavarovanje v slučaju boleti, nezgode, zavarovanje za invalidstvo in starost pa še vedno v celoti izostaja in se ukinja še to, kar je do sedaj obstojalo.
5. Kot največji udarec pa smatra zadnji sklep parlamenta, s katerim se podaljšuje nestalnost celokupnega nastavljenega osebja do 1. oktobra 1929 ter direktno ukinja določbe še veljavnega zakona.

Konstatirajoč gornje, konferenca postavi naslednje zahteve:

a) da se izvrši splošno regulisanje plač železniškemu osebju, rednih kot izrednih, katerim za podlago je treba vzeti stvarno potrebo življenja kulturnega človeka in s katerimi bo obstanek železničarjev in njegove družine popolnoma zasiguran;
b) da se ukine sedanji zakon o saobračajnem osebju in sprejme novi zakon, kateremu naj služi za podlago ustava, zakon o zaščiti delavcev, zakon o zavarovanju delavcev in oni projekt za-

B. Statistika shodov in sestankov

za čas od 1. nov. 1925 do 1. junija 1926.

Obdržanih je bilo					
javnih shodov	občnih zborov	konferenc	članskih sestankov	sej centralnega odbora	Osebnih intervencij v Beogr.
38	20	15	46	16	3

kona o prometnem osebju, ki ga je izdelal USŽJ;

c) da se sprejme pravilnik za delavce in pomožno osebje ter pravilniki o sporednih pridelavnostih, kateri morajo biti izdelani v sporazumu s prizadetim osebjem, a za podlago za te pravilnike naj se vzamejo projekti pravilnikov, predloženih od USŽJ;

d) do sprejetja novega zakona o prometnem osebju in novih pravilnikov se mora spoštovati in sprovesti dosedanj zakon in pravilnik, posebno pa se mora upoštevati vsa dosedaj pridobljena in zagantirana prava;

e) da se čimprej prestane z groženjem redukcije in odpuščanja nižjega osebja in delavstva, ker je to vsled pomanjkanja delovnih moči stalno preobloženo z delom.

Ako je kje potrebna redukcija, naj se ta izvrši napram onim, ki so v železniški službi iz strankarsko političnih in žandarskih razlogov in so neproduktivni, a vse name-ravane in predložene redukcije nižjega osebja naj se obustavi in prekliče.

Enako naj se izvrši penzioniranje onih uslužbencev, ki so dovršili polno službena leta in pridobili pravico do polne penzije.

Mesto redukcije osebja in delavstva naj se pristopi k razširjenju in povečanju delovne kapacitete v vseh postoječih delavnicah, a posebno v onih, kamor gravitirajo novo zgrajene proge ter naj se, mesto da bi se pošiljalo lokomotive in vagone v popravilo v inozemstvo, poveča in usposobi za to lastne delavnice. Z razširjenjem delavnice je treba zaposliti i nove delavce;

f) da se sedanji okorni in birokratski način upravljanja naših železnic zamenja s komercialno trgovskim in da se končno prestane z dosedanjim načinom budžetiranja, s katerim se stalno ogrožava obstoj in pravice osebja, a s tem tudi same železniške službe in prometa sploh;

g) da se izmenja naredba in pravilnik o bolniškem fondu vsaj v toliko, da bo dajal članom vsa z zakonom o zavarovanju delavcev zagantirana prava in da se pristopi ureditvi vprašanja starostnega in nezgodnega zavarovanja, posebno še za delavstvo, katero v večjem delu pokrajini sploh še ne obstoja.

Konferenca pozivlja vse železničarje v državi, da gornje zahteve sprejmejo, da se organizirajo in povedejo odločno borbo za njihovo izvojevanje, za svoj obstanek in za svojo bodočnost.

Konferenca apelira na ujed. radn. sindikalni savez v Beogradu, vse delavske zbornice, kakor tudi na centralni sekretariat radniških komora, da nas pri izvojevanju teh zahtev podpirajo s svojo močjo in svojo avtoriteto.

Dopisi.

Ormož. Kaj doživeli smo mi, Ormož to premisli si. Kazen ide na okrog in se suče vse povsod, zato ponovno prišlo je, da jo plačal naš Ruči še, to dvajset dinarjev je blo. A to po pravem nam ne gre v glavo, ker si je Ruči ni zaslužil jo. Zatorej hočem izvršiti pismo ovo, dajte dinar, pišem drugič novo.

Ormož. Tukaj imajo nekateri gospodje navado, da si sposojajo „Ujed. železničarja“ brez dovoljenja naslovnika, in ga nosijo po par dni v žepih, tako da ga vrnejo dotičnemu že čisto umazanega. Naročnik pa mora čakati na njihovo milost, da mu ga zopet vrnejo. Opozarjamo te gospode, da nehajo s tem. Ako pa jim naš list posebno ugaja, mislim, da bi bilo edino pravilno, da bi se ga naročili.

Pragersko. Dne 20. junija 1926 se je vršila v Pragerskem veselica „Orjune“, katere se je udeležil tudi g. načelnik. Po veselici so prišli udeleženci na postajni peron, tu plesali kolo po tiri, dasi se je približeval vlak. Poleg tega so pili in peli ter dajali železničarjem, ki so delali red, razne priimke.

Ker je bil tudi g. načelnik na peronu, vprašamo direkcijo, ali je prijavil to oviranje prometa in zmerjanje uslužbencev direkciji, ker ne gre, da se za gotove ljudi zahteva najstrožja disciplina, peronske karte itd., drugim pa bi bilo vse dovoljeno. Ljubljanski železničar.

Pragersko. Dne 8. maja je bilo pri nas deževno, kakor je že navada letos. V skladišču je bilo dovolj za storiti, bil pa je tudi eden voz lesa za preložit. Deževalo je tako močno, da delavci na progi tudi niso mogli prebiti, samo skladiščni delavci bi bili morali les prelagniti in so tudi prelagnili. Pa ker so bili čisto mokri in tudi niso mogli dela izgotoviti, se je načelnik izrazil, da morajo les preložiti, če takoj poginejo. Tako se ravna pri nas z delavci. To je svoboda. Gospod načelnik, če bode delavec poginil, tudi vas ni treba na postaji.

(Obračamo se do direkcije, da napravi enkrat red v Pragerskem, ker kakih orjunskih manir tu ne bomo trpeli. Op. ur.)

Še eno vodstvu kurilnice Lb. I v album. V predpisih za strojevodje in kurjače je, da mora biti stroj snažen in mehanizem čist, če hoče strojevodja dobro stroj preiskati. Stroji so danes bolj zanemarjeni kakor pa kakšni kmečki vozovi. Ali je to zanikernost vodstva kurilnice, ali je malomarnost direkcijske uprave, to ne vemo, eno je ali pa oboje. G. načelnik zahteva, da morajo kurjači čistiti stroj s travo; travo naj pa kurjači kradejo na zemljiščih posestnikov, ker jo drugje ne dobe. Lepo bi se kurjači zahvalili za tako uslugo, ko bi ga posestnik dobil, v drugem slučaju, če ni stroj osnažen, kurjaču preti kazen. Kaj pa pravi društvo kurjačev k temu? Nič, ono spi in mirno sprejme mu dano kazen, k večjemu v časopisu — napiše par vrstic. Ali se je kurjač pritožil? Ne! Se ne more, ker je g. načelnik tudi častni član društva kurjačev in vendar ne gre pritoževati se častnemu članu. Dokler so bili kurjači organizirani v razredno bojovno organizacijo, takrat so bili složni in ni jim bilo treba snažiti strojev, ker je bila za to določena skupina v kurilnici; danes, ko pa imajo svojo kategorijsko društvo, pa so tudi verni sluge današnjega režima in mirno trpe, da jih tepejo z bičem, ki si ga sami spletajo. Zapomnite si, kurjači, to, zlasti oni okrog vodstva, da tudi to ne pojde dolgo. Mreža se že trga, zavedni že uhajajo skozi luknjo in bežijo v vrste razredno zavednega proletariata, tja kjer je za izkoriščanega mesto.

Proč s kategorijskim društvom kurjačev in naj živi razredno bojovna organizacija. Org. kurjač.

Ptuj. Proslava dvajsetletnice je zelo povoljno uspela. Z dopoldanskimi vlaki je prispelo nešteto železničarjev iz raznih krajev Slovenije. Zastopan je bil tudi Zagreb in Bjelovar, prišla je mariborska železničarska godba, pevska društva Cankar, Frohsinn, Svoboda in Krilato kolo, pevsko društvo pekov, prispeli so kolezarji in po pozdravu pevskega društva „Naprej“ se je formirala dolga povorka z rudečimi zastavami na čelu, ob strani člani UDR in reditelji, ki je šla skozi mesto v Društveni dom, napolnila dvorano

in galerijo, na kar se je začel manifestacijski shod. Združena pevska društva so zapela „Delavski pozdrav“, godba je zaigrala „Marzejlezo“ in nato so referenti ss. Stanko, Pongračič, Trškan, Jernejčič, Mikec in Bahun v kratkih referatih pojasnili pomen in zgodovino delavskega gibanja ter je bil nato shod z „Zbujenjem duhov“ (pelo društvo „Cankar“) in „Delavsko himno“ zaključen.

Bubnjaci. V nedeljo dne 11. julija 1926 se vrši v Ozalju javen železničarski shod, na katerega vabimo vse sodruge in neorganizirane železničarje.

Dnevni red, kraj in čas je razviden iz letakov.

Politični pregled.

1. Mednarodni.

V ospredju mednarodnih dogodkov zadnjih štirinajst dni je stala Nemčija, Avstrija in Francija.

V Nemčiji se je vršil plebiscit (ljudsko glasovanje) o razlastitvi nemških cesarskih in knežjih rodbin. Socialisti in komunisti so namreč stavili v parlamentu predlog, naj se razlasti vse bivše nemško cesarske in kraljevo premoženje ter uporabi za zgradbo domov za invalide, delavske otroke ter zdravilišč. Parlament je ta predlog odklonil. Po nemški ustavi se v takem slučaju razpiše ljudsko glasovanje, ako ga zahteva predpisano število volivcev. Ta plebiscit je bil merilo monarhističnih in republikanskih sil v Nemčiji. Monarhisti so razvili velikansko propagando proti udeležbi pri volitvah. Za to so izdali okrog 100 milijonov Din. Proletarske stranke so pa tudi napele vse svoje moči. Katoliški škofi so izdali oklic proti razlastitvi in proti plebiscitu. Vendar je 15 milijonov ljudi glasovalo za predlog socialistov in komunistov. Toliko glasov še doslej nikdar niso dobili socialisti in komunisti. To število presega tudi glasove, ki jih je dobil Hindenburg pri izvolitvi za nemškega predsednika. Plebiscit znači torej močan preokret — na levo. Meščanske stranke izgubljajo privrženca. Vendar bi moralo glasovati 20 milijonov ljudi za razlastitev, da bi bila razlastitev zakonito sprejeta. Izgleda, da se bo boj poostreno nadaljeval.

V Franciji je morala radi padea francoske valute odstopiti Briandova vlada. Po dolgotrajni krizi je zopet Briand postavil že „svojo deseto vlado“ s finančnim ministrom Caillaux (reci: Kejo). Toda zelo malo verjetno je, da bi novi finančni minister dvignil francoski frank. Vsekakor gre „zmagovita“ Francija resnim časom nasproti.

Sosedna avstrijska republika živi v znamenju najostrejšega boja socialdemokratov proti krščansko-socialni vladi. Socialdemokrati zahtevajo namreč uvedbo moderne svobodomiselnosti šole v državi ter moderno delavsko starostno zavarovanje. Vlada hoče poslabšati brezposelno zavarovanje, proti čemur se tudi socialisti najodločneje bore. Socialisti prireajo velikanske demonstracije po vsej državi. V demonstracijskem pohodu na Dunaju je korakalo po 25 delavcev v eni vrsti in ta obhod je bil dolg dve uri! V sprevedu so nosili delavci vislice z napisom: Proč z vlado! Prosvetni minister je odstopil, v vladi je kriza, v krščansko-socialni stranki se poostreje razdor, delavstvo pa nadaljuje svojo akcijo z vsoto odločnosti.

Štrajk angleških rudarjev traja že dva meseca. Vlada je hotela spraviti v parlamentu pod streho zakon o podaljšanju delovnega časa v rudnikih s 7 na 8 ur. Toda energična akcija delavske stranke je to preprečila. Rudarji se vztrajno drže! Podpira jih delavstvo vseh velikih držav. Tudi naša zveza rudarjev jim je poslala 15.000 Din podpore — vsekakor lep čin proletarske solidarnosti v času, ko se naši rudarji sami nahajajo v najtežji krizi.

Na Čehoslovaškem je bil sprejet v parlamentu zakon o žitnih carinah kljub najenergičnejšemu odporu komunistov, socialdemokratov in nar. socialistov. Toda delavstvo noče priznavati novega zakona — ki mora nujno povedati draginjo v državi. Radi vedno silnejšega odpora delavstva proti sedanjemu režimu prihaja Čehoslovaška v državno krizo. Meščanske stranke razmišljajo, kako bi se ohranile na krmilu. Pripravlja se zveza češke in

nemške buržuazije proti delavstvu. Ponovno dokaz, da buržuazija ne pozna nobenih nacionalnih razlik, kadar ji gre za nohte.

Na Poljskem se pod diktatorjem Pilsudskim vedno bolj poostreje kriza. Pilsudski jo hoče rešiti na ta način, da bi razgnal parlament in upostavljal neomejeno osebno in vojaško diktaturo.

2. Domači pregled.

Politično življenje v Jugoslaviji je še vedno v zastoju. Pač pa se stalno poostreje notranji razdor v nosilki današnjega reakcionarnega režima — radikalni stranki. Če bi delavstvo imelo kako politično moč v državi, bi brez dvoma pospešilo to krizo.

Po glavnih mestih so se vršile demonstracije proti novo sprejeti jugoslovansko-italijanski pogodbi, takozvanim nettunskim konvencijam, ki pomenijo kapitulacijo pred fašistovsko Italijo in ki ogrožajo zlasti gospodarstvo obmorske Dalmacije. Vlada je z bajoneti zatrla proteste. RR vlada vodi torej skrajno nasilno politiko na znotraj in hlapčevsko na zunaj.

Vlada je nadalje predložila protustaven načrt, s katerim se podaljšuje nestalnost uradnikov za tri leta. Režimovci bodo torej še vedno prestavljali in nastavljali uradnike — ne po sposobnosti, temveč po političnem prepričanju. Iz protesta proti tej nečutenosti je odstopil rektor beograjske univerze ter sklical beograjske profesorje, da jim razloži svoj protesten korak.

Država propada torej v vedno težji reakciji in korupciji. Meščanske stranke same uvidevajo, da so privedle ljudstvo v neznosne razmere in se zato obtožujejo med seboj. Tako je „Slovenec“ napisal, da so sedeli v dosedanjih beograjskih vladah Pribečević-Zerjavovi demokratje 50 mesecev in vali na nje glavno krivdo. To je gotovo res. Prav tako pa je res, da je sedela SLS 21 mesecev v vladi. Torej je ona tudi sokriva. — Delavstvo, kdaj boš napravilo red?!

Socialni pregled.

Okrožni uradi za zavarovanje delavcev pobirajo stalno tudi prispevke za podporo brezposelnih. Po centralističnem sistemu pa roma ves denar v Beograd — v državno hipotekarno banko. Dolej mora biti tam zbranih 21 milijonov dinarjev za brezposelne. V državi, zlasti v Sloveniji vlada najhujša brezposelnost, toda noben brezposelni delavec še ni prejel niti dinarja državne podpore. Z drugimi besedami povedano: delavcem se krađe denar in se ga daje v bogve kake namene. Še več! Vlada zapira posredovalnice za brezposelne v Mariboru in Murski Soboti. Ljubljanska delavska zbornica je proti vsemu temu pri ministerstvu za socialno politiko najodločneje protestirala, toda ministerstvo do danes še enostavno „nije imalo vremena“, da odgovori.

Vlada hoče podaljšati stanovanjski zakon do 1. novembra 1927 — toda z gotovimi spremembami v prilog hišnim posestnikom in v škodo stanovanjskim najemnikom. Glavna izprememba je v tem, da po dosedanjem členu 12 ostanejo zaščitene le še sledeče osebe: državni uradniki z dohodki izpod letnih 36.000 Din, invalidi, njihove vdove in ročni delavci. Za vse druge se zaščita odpravi.

Najemnina se poviša s šest- na deset-, oziroma z devet- na petnajstkratno predvojno višino.

Kakor pišejo časopisi, pridejo v kratkem pred parlament mednarodne pogodbe o osemurniku.

Književnost in prosveta.

Družinski mesečnik „Pod Lipo“ 6. štev. prinaša: Edvard Abramovski: „Socialne ideje v združnem pokretu.“ Ivan Cankar: „Lepa mojadomovina.“ Mile Klopčič: „Sonei.“ Čulkovski: „Dziša Onučin in njegova žrtev“ (nadaljevanje). I. W. Goethe: „Misli.“ Ivan Vuk: „Samo da ne razžalosti mater“ (nadaljevanje). Rinya: „Solnce in trpeči milijoni.“ Ivan Vuk: „Pesem tovarne.“ Oda Ol-

berg: „Giancinto Menotti Seratti.“ Dr. Henrik Tuma: „Borba“. A. K.: „O početkih socialističnega gibanja na Slovenskem“. Dr. Ernst Grünfeld: „Duhovne korenine zadrugarstva“. Karol Tekavc: „Iz mojih spominov“. — Listek. — „Pod Lipo“ izhaja vsakega 15. v mesecu in stane štev. 3 Din, polletno 18 Din. Železničarji! Naročite!

Iv. Vuk: „Pravljice Iztoka“. Cena 10 Din. Lep papir, lepa oblika in 11 zanimivih, globoko zasnovanih pravljic.

Maksim Gorkij: „Deveti januar“. Cena 5 Din. Dve sliki. Elegantne platnice. To je povest ruske revolucije 1905.

Dr. Koralnik: „Zaprta vrata“ in „Bog in Človek“. Cena 3 Din. Vsebuje zanimivosti indijske mitologije.

Mile Klopčič: „Plamteči okovi“. Cena lepo vezani knjigi 10 Din. To so prelepe pesmi proletarskega poeta.

Lovro Kuhar: Povesti. Cena 15 Din. Leposlovne knjižnice I. zvezek. Proletarski pisatelj Lovro Kuhar je zbral tu lepih črtic iz delavskega in kmečkega življenja.

Charles Dickens: Božična pesem. Svetovno delo svetovnoznanega angleškega pisatelja. Stane 12 Din. II. zvezek. Leposlovne knjižnice.

M. Križar: Golgota. Znamenito delo hrvatskega pisatelja. Cena 12 Din. III. zvezek. Leposlovne knjižnice.

Abditus: Idejni predhodniki današnjega socializma in komunizma. Cena 25 Din. Sodrugi, čitajte to knjigo.

Karl Marks: Njegovo življenje in nauk od M. Beera. Knjiga je doživela v Nemčiji že več izdanj. Stane 20 Din. Vsak železničar bi jo moral čitati.

Pariška komunizma 1871. S slikami. Cena 5 Din. Zgodovinski opis.

Radnički pokret, socialistični mesečni časopis, izhaja v Sarajevu. Cena 5 Din številka. Na leto 60 Din. Junjska številka prinaša: Problem besposlice in emigracije u Slovenačkoj od Filipa Uratnika. Vodstvo Generalnega Štrajka 1906. godine od Sretena Jakšića. — Privredna smotra od A. Nikolića. — Privredne prilike i potrebe Bosne i Hercegovine od M. M. — Iz svetske privrede od M. Z. — Položaj i zadatci sindikalnog pokreta od M. M. in drugi zanimivi članki. Vse te knjige in revije se dobe in naročujejo v Upravi „Ujedinjenega Železničarja“, Ljubljana, Karl Marksov trg 2/II.

Železničarji!

Vsi v „Ujedinjeni Savez železničarjev Jugoslavije“!

Železničarjem v Ljubljani in Mariboru.

Dosedaj je odpovedalo članstvo pri Narodnem železničarskem glasbenem društvu „Sloga“ v Ljubljani že 56 železničarjev, ki so pristopili kot podporni člani k naši delavski železničarski godbi.

Pozivamo tem potom še vse ostale, da je dolžnost razredno zavednega železničarja, da podpira svoje institucije, ne pa dotičnih, ki so na uslugo našim najhujšim nasprotnikom. USŽJ.

Iz uredništva.

Vsled preobilice gradiva je moralo izostati večje število dopisov in člankov, nekatera poročila sekcij in poročila o plenarni seji centralnega odbora v Zagrebu, kar pride prihodnjič na vrsto.

Uredništvo U. Ž.

Sodrug dr. Milan Lemež je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 1-I, druge stopnjice.